

PRZEGŁĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Turcya. — Wiadomości handlowe. — Przegląd galicyjskiej kasy oszczędności.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 24. lutego. Dla rozszerzenia sieci telegraficznej w Monarchyi rozpoczęte będą w roku 1851 między innemi liniami telegraficznymi z nadejściem przyjaźniejszej pory roku roboty dla utworzenia otwartej komunikacji z Krakowa przez Bochnię, Tarnów, Pilzno, Rzeszów, Jarosław i Przemyśl do Lwowa, ku czemu równocześnie obmyślono, aby potrzeby do wykonania tego dzieła droga ofert zapewnione zostały; w tym przeto celu zwraca się uwagę, mających chęć do tego przedsięwzięcia, a w szczególności osób przemysłowców trudniących się, na umieszczone w urzędowym dzienniku gazety dzisiejszej, do tego odnoszące się uwiadomienie.

Z c. k. rządu krajowego.

Lwów, 15. lutego. Król. namiestnictwo Czech przysłało na wsparcie dotkniętych wylewem Wisły mieszkańców obwodu Tarnowskiego kwotę 4 zlr. 5 kr. m. k.

Prezydium krajowe czuje się być spowodowane szczerobliwy datek ten z wyrazem podziękowania podać do wiadomości publicznej.

Lwów, 15. lutego. Dla wsparcia wdów i sierót po poległych w ostatniej wojnie domowej południowo-sławiańskich żołnierzach straży granicznej i narodowej przesłano do prezydium krajowego zbierana od mieszkańców miasta Kołomyi kwotę 20 zlr. m. k.

Ten patryotyczny dar podaje się z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Czerniowiec, 17. lutego. Wyrokiem sądu wojskowego skazani zostali *Aleksander Kurka* i *Iwan Werenka*, rodem z Karapaczu na Bukowinie, pierwszy 38 lat mający, rel. gr. kat., żonaty, ojciec 7 dzieci, właściciel gruntu; drugi 16 lat mający, rel. gr. kat., bezżenny — za zatajenie broni, pierwszy na 14 dniowy, a drugi na 10 dniowy areszt w sztokhauzie w kajdanach, a wyrok ten potwierdzono i wykonano dnia dzisiejszego.

Z wojskowej sekcji indagacyjnej Nr. 4.

Czerniowiec, 17. lutego. Wyrokiem sądu wojskowego skazani zostali: *Mikołaj Krzycki* i *Mikołaj Hladczuk*, rodem z Uścia Biskupiego, pierwszy 24 lat mający, rel. gr. kat., bezżenny, bez profesji, drugi 17 lat mający, rel. gr. kat., bezżenny, za zatajenie broni na 10 dniowy areszt w sztokhauzie w kajdanach, a wyrok ten potwierdzono i wykonano dnia dzisiejszego.

Z wojskowej sekcji indagacyjnej Nr. 4.

Czerniowiec, 17. lutego. Wyrokiem sądu wojskowego policzono *Józefowi Szeferowiczowi*, rodem z Łukawic, cyrkułu Złoczowskiego, 44 lat maj., rel. rz. kat., bezżennemu, pisarzowi przy gospodarstwie, za przekroczenie przepisów paszportowych odsiedziały areszt indagacyjny za karę, a wyrok ten potwierdzono i wykonano dnia dzisiejszego.

Z wojskowej sekcji indagacyjnej Nr. 4.

Sprawy krajowe.

Kraków, 25. lutego. Czas donosi, że na posiedzeniu Rady miasta Krakowa z dnia 25. stycznia przedłożono przed rozpoznanie Rady następujący Projekt Rady miasta Krakowa do układu o pożyczkę 1,000,000 zlr. m. k. na odbudowanie spalonej części Krakowa.

a) Co do stosunku między Wys. Rządem a gminą Krakowską.

§. 1.

Wys. c. k. Rząd w swój wspaniałomyślności idąc w pomoc właścicielom domów w dniach 18. i 26. lipca 1850 r. pożarem zniszczonych, otwiera dla miasta Krakowa kredyt w publicznym skarbie Państwa do 1,000,000 zlr. m. k. z zastrzeżeniem pobierania od tak zaliczonej pożyczki pięć procentów rocznie w półrocznych ratach

decursive wypłacalnych, to jest 3% jako procent, a 2% rocznie na umorzenie zaliczonej pożyczki. Przez co Wysoki Rząd samo umorzenie kapitału zaliczonej pożyczki rozciąga na lat 30 miesięcy 9.

§. 2.

By zaś zostawić właścicielom realności we wspomnianej epoce pogorzałych, czas potrzebny do odbudowania, Wys. Rząd uwalnia ich od opłaty rocznej pięciu procentów przypadających od pożyczki przez nich zaciągniętej przez pierwsze lat pięć, rachując od chwili pierwszego powzięcia pożyczki, przezco jednak umorzenie kapitału zaciągniętego już nie w lat 30 miesięcy 9 ale w lat 35 miesięcy 9 dokonaniem zostanie.

§. 3.

Wysoki Rząd uwzględniając łaskawie klęskę pożarem w dniach 18. i 26. lipca 1850 r. w Krakowie zrządzoną, uwalnia wszystkie realności tak zniszczone, jako też uszkodzone przez lat dziesięć od wnoszenia podatków publicznych Skarbowi Państwa przypadać mogących bez wyjątku czyli realności wymienione udział w pożyczce rządowej mieć będą lub nie.

§. 4.

Wysoki Rząd uwalnia łaskawie od opłaty taks i stępli ustawą stęplową z r. 1850 postanowionych wszystkie akta i kwity, tranzakcje, odstąpienia i tym podobne dotyczące sprzedaży, zamiany lub obciążania domów, których właściciele dopełniają przepisów niniejszego rozporządzenia, jak niemniej wszystkie akta urzędowe z wykonania obecnej ustawy wynikające.

§. 5.

Wysoki Rząd zezwala na częściową spłatę samego kapitału w terminach półrocznych, a od tak gotowizną spłaconej, a przez to samo umorzonej ilości pożyczki, dalsza opłata procentów, tak bieżącego, jako też amortyzacyjnego ustaje.

§. 6.

Wysoki Rząd zezwala, aby Rada miasta Krakowa z dobrowolnych składek obecnie u c. k. komisji gubernialnej zostających, podniosła zaraz po przyznaniu sobie przez Wysoki Rząd pożyczki sumę 35,000 zlr. m. k. na fundusz rezerwowy, który posłuży na pokrycie chwilowego niedoboru procentów Wys. Rządowi przypadających, tudzież strat przypadkowych. Fundusz rezerwowy najmniej w trzech czwartych częściach wymienianym zostanie na papiery Towarzystwa Ziemińskiego galicyjskiego, zaś kupony od nich do wzrostu funduszu rezerwowego przeznaczone być mają.

§. 7.

Rada miasta Krakowa jest upoważniona do asygnowania z c. k. kasy filialnej krajowej w Krakowie sum pojedynczych na rzecz szczególnych właścicieli domów pożarem uszkodzonych lub zniszczonych, do udziału w pożyczce rządowej przypuszczalnych, a to aż do wysokości §. 1. na fundusz wsparcia i odbudowania miasta Krakowa oznaczonej.

§. 8.

Gmina miasta Krakowa jest odpowiedzialną za całość i zwrot do skarbu publicznego, ogółu sumy na rachunek kredytu artykułem pierwszym otwartego, asygnowanej; tudzież za regularną opłatę procentów tak bieżącego, trzy od sta, jakoteż amortyzacyjnego dwa od sta rocznie od niej przypadających.

§. 9.

Rada miasta Krakowa bezpieczeństwo tak sumy kapitalnej w ślad artykułu pierwszego z ogólnego kredytu gminie krakowskiej otwartego, zaasygnowanej, jak i procentów bieżącego i amortyzacyjnego od takowej ustanowionych, obowiązana jest zapisać i stawić na wszelkim majątku gminy miasta Krakowa, na wszelkich tejsze gminy dochodach, tudzież na sumach szczególnych pojedynczym poszkodowanym z ogólniej sumy pożyczek przez skarb przyznanej, a przez siebie asygnowanych i ubezpieczonych. Tym końcem Rada miasta Krakowa przed wejściem w używanie prawa na jej rzecz artykułami 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 niniejszego rozporządzenia przyznanego, winna jest przez upoważnionych *ad hoc* z grona swego w obecności delegowanych z ramienia bióra spraw skarbu i instytucji publicznych zeznać akt notaryalny, którym uznając szkodę pożarami w dniach 18. i 26. lipca 1850 r. w realnościach prywatnych zrządzoną, za klęskę ogółu, potrzebę zaś odbudowania spalonej części miasta, za potrzebę publiczną miasta i gminy Krakowa, zabezpieczenie powyższe na majątku tak dobrze jak i na dochodach gminy miasta Krakowa jasno, wyraźnie i bezwarunkowo, na rzecz Wys. Rządu dane i stawione być ma, a to aż do wysokości sumy z ogólnego kredytu na rzecz gminy miasta Krakowa w moc art. 1. niniejszego rozporządzenia otwartego, asygnować się mającej.

§. 10.

Gdy gmina miasta Krakowa bezpieczeństwo sumy kapitalnej przez siebie z ogólnego kredytu artykułem 1. otwartego zaciągniętej, tudzież procentów na całym majątku swym, a głównie na jego dochodach zabezpieczyła, będzie przeto Rada miasta Krakowa obowiązana (w razie, gdyby szczególnie debenci, którym pojedyncze sumy z ogólnego kredytu przez Skarb gminie otwartego wypożyczone zostały, w opłacie procentu bądź bieżącego, bądź amortyzacyjnego zalegli, lub się z takowych zupełnie uiścić nie mogli; mimo egzekucyi, sekwestracyi i sprzedaży domu, a zarazem kapitał rezerwowy i fundusze z jego oszczędności zostające w całości już wyczerpięte były, dochody zaś gminy okazały się być niedostatecznymi do pokrycia wynikłego niedoboru), wówczas niedobór ten na ogół należących do gminy rozłożyć i z takowego ściągnąć, a zobowiązanie to w akcie notaryalnym artykułem poprzednim wymaganym, najwyraźniej na siebie przyjąć.

(Dokończenie nastąpi.)

(Powrót prezydenta ministrów.)

Wiedeń, 25. lutego. Jego Excelencya pan prezydent ministrów książe *Schwarzenberg* przybył tu dzisiaj przed południem o godzinie 11. z Dreźnie.

(Dekoracya.)

Wiedeń, 25. lutego. Jego c. k. Mość raczył najwyższemu postanowieniem z dnia 13go lutego r. b. przełożonemu Magistratu Lwowskiego, radcy gubernialnemu kawalerowi v. *Höpfingen-Bergendorf*, ze względu na położone zasługi jego dla skarbu państwa i założenie tamtejszego lokalnego funduszu inwalidów, nadać najlaskawiej krzyż kawalerski ordera Franciszka Józefa. (W. Z.)

(Rozporządzenie względem emigrantów.)

Wenecya, 21. lutego. Dziennik urzędowy ogłasza najwyższe postanowienie z 20. grudnia r. z., mocą którego ci emigranci, którzy z własnej winy niekorzystali dotąd z nadanej dwukrotnie amnestyi, za wychodźców uważani być mają. Chociażby więc miały władze istotne prawo, uważać ich za wychodźców nieupoważnionych, przecież przypuszczać należy, jakoby otrzymali w istocie pozwolenie zwierzchności do tego, i zaniechać ewentualną konfiskacyę ich majątku. Wszelako wyjętymi z pod rozporządzenia tego mają być wszyscy ci, którzy i z nadanych amnestyi i przy kapitulacyi Wenecyi wyraźnie wykluczeni zostali. Ministerium spraw wewnętrznych otrzymało polecenie zająć się wykonaniem tych rozporządzeń w porozumieniu z p. Feldmarszałkiem Radetzkyem. (Lit. kor. austr.)

(Depesze telegraficzne.)

Tryest, 24. lutego. Listy z Aleksandryi z 12. b. m. niedonoszą zgola nic o blizkiem załatwieniu egipsko-tureckiego nieporozumienia. (Okoliczność ta usprawiedliwia zupełnie to niedowierzanie, z jakim dawniejsze doniesienia w tym względzie przyjęto w świecie dyplomatycznym.)

Smyrna, 14. lutego. Cała wyspa poddała się już bez dobicia oręża. Ośmiu przewodzców ma być wydanych. Wyspa otrzyma nowy system administracyi. (Lit. kor. austr.)

(Kurs wiedeński 26. lutego 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 96⁵/₈; 4¹/₂% — 84¹³/₁₆; 4% — —. 4% z r. 1850 — —; 3% — —. Losy z r. 1834 — —; z r. 1839 — 295¹/₄. Wiedeńskie miejsko bankowe 2¹/₂% — 58. Akcye bankowe 1243. Akcye kolei północ. 1292¹/₂. Głognickiej kolei żelaznej —. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 543. Loyd —.

Hyspania.

(Depesza telegraficzna.)

— Deputacye prowincjonalne zwołane są na dzień 10. marca.

Anglia.

(Depesza telegraficzna.)

Londyn, 22. lutego. Lord John Russel podał się do dymisyi. Obiegają pogłoski o rozwiązaniu parlamentu i o ministerium Stanley, Graham i Gladstone.

(Rozprawy w parlamencie dnia 21. lutego.)

Londyn, 21. lutego. Najważniejszym przedmiotem wczorajszych obrad izby niższej był wniosek pana Locke King względem uchwalenia bilu, którymby w Anglii i Walii prawo wyborcze na prowincyi z miejskim zrównane i na wszystkich posiadaczy gruntów opłacających 10 funtów szterl. rocznego czynszu, rozciągnięte zostało. Lord John Russel przyznał słusność żądaniu temu, lecz sądził, że środek ten okaże się niepraktycznym w zastosowaniu; gdyż rozszerzając prawo głosowania dla dzierżawców zmniejszonooby znaczenie tak zwanych Treeholderów (wolnych posiadaczy), którzy właśnie stanowią niezawisłą wyborców klasę, gdy tymczasem dzierżawcy opłacający 50 funt. szt. z warunkiem każdorocznego wypowiedzenia kontraktu, którym ustawa nadała prawo wyboru, całkiem od wpływu swych właścicieli dóbr zależą. — P. *Hume* popierał ten wniosek; p. *Cobden* rad z zapewnienia lorda John Russel, że na przyszłym posiedzeniu przedłoży bil tyczący się reformy wyborowej, przytoczył na poparcie wniosku, że z zależności dzierżawców płacących 50 funt. szterl. rocznie, niemożna wcale wyprowadzać zawisłość mieszkańców miejskich płacących 10 funt. szt. rocznego czynszu. — Po kilku uwagach p. Howard przystąpiono do głosowania, przy którym ministerium poniosło silną klęskę, albowiem wniosek przyjęty został większością 100 głosów przeciw 52.

(Klęska ministerium angielskiego.)

Londyn, 22. lutego. Wypadki wielkiej wagi następują spiesznie jedno po drugim. Ministerium zwyciężone zostało przedwczoraj wieczór w izbie niższej większością 2 przeciw 1. Lecz ważniejszem jeszcze niż klęska ta było przyrzeczenie lorda John Russel, że jeżeli pozostanie przy rządzie, przedłoży na najbliższym posiedzeniu bil względem rozszerzenia prawa głosowania. To przyrzeczenie, chociaż partya liberalna przyjęła je z hucznymi oklaskami, niemogło uchronić ministerium od klęski.

Wszakże dla należytego ocenienia przedwczorajszej klęski musimy wspomnąć tutaj, że ministerium w poniedziałek jeszcze podczas debaty nad wnioskiem pana d'Israeli o mało co porażone nie zostało. Gabinet oświadczył wtedy, że mocę tę uważa za atak na wolny handel w zamiarze przywrócenia systemu ochronnego, i wystąpił z wszelkimi siłami do walki, a przecież przy zapelnionej prawie całym izbie otrzymał zaledwie większość 14 głosów. Jakoż w istocie oczekiwano wtedy upadku gabinetu, ponieważ katolicy członkowie z Irlandyi są tak dalece zawzięci na lorda John Russel, że niezamierzają żadnej sposobności, aby głosować przeciw niemu, i zmusić go do wystąpienia z gabinetu. (G. Wr.)

(Rozprawy w parlamencie.)

Londyn, 19. lutego. Izba niższa rozwinęła w pierwszym tygodniu sesyi wielką czynność. Prawda że dotychczas nie uzyskano wielkich rezultatów, jednak niebyło ani jednego dnia, w którymby jaki ważny przedmiot niewywołał żwawych i interesujących dyskusyi. Tylko ostatnie dwa dni były wyjątkiem. Jak dzisiejsze tak i wczorajsze posiedzenie było bardzo oschłe. Wczoraj mieliśmy po pierwszy raz „count out“, a dziś już o drugiej godzinie odroczyła się izba, która o dwunastą rozpoczęła swe posiedzenie. Zajmującej dyskusyi nie było wcale. Najważniejszym wypadkiem podobno było to, że lord John Russel zapowiedział, iż w przyszły poniedziałek zrobi wniosek o odbieraniu przysięgi od żydów. — W izbie wyższej miała wczoraj miejsce demonstracya względem cła ochronnego, w której jednak przewodzca partyi, lord Stanley, nie miał udziału. Tylko bohaterowie drugiego rzędu, lordowie Hardwick, Winchelsea, Malnesbury i niespracowany książe Richmond wystąpili do walki, jeżeli w ogóle o nią może być mowa. Właściwie szermowano tylko po powietrzu, bo niebyło żadnego wniosku, gdyż dyskusya o kwestyi ochrony cłowej była jedynie przez podane petycje wywołana.

Francya.

(Depesze telegraficzne.)

Paryż, 22. lutego. Dziennik *Patrie* umieścił fałszywą pogłoskę o zamierzonej demonstracyi przeciw zgromadzeniu narodowemu i przestrzega wszystkich prawdziwych przyjaciół pałacu Elysée. — Komisyja dla rozpoznania wniosku względem sprzedaży dzienników radzi zakazać uliczną sprzedaz wszystkich dzienników. — Schöcher proponuje zniesienie kary śmierci. — Słychać, że Orleaniści chcą przystąpić do manifestu hrabiego Chambord.

Paryż, 23. lutego, popołudniu godz. 5ta. Układana przez decembrystów petycja o przedłużenie dotacyi, którą wczoraj przedłożył miano, została skonfiskowana. Carrier, który dla uchylenia się od wszelkiej odpowiedzialności za tę demonstracyę do Sens był wyjechał, został dziś powołany napowrót. Prezydent republiki nie oddał się wczoraj z Elysée, a straż pałacowa została wzmocniona. Jutro odbędzie się w kościele Notre-Dame nabożeństwo żałobne. — Lewa strona uczci ten dzień bankietem. (Gaz. Wr.)

Odegrano już dwa akta wielkiego dramatu francuskiego. W pierwszym popierały monarchyczne stronnictwa kandydaturę Ludwika Napoleona, chcąc tem usunąć od władzy generała Cavaignac, któremu jako stanowczemu republikanowi sprzyjać nie mogły. Od czasu zerwania się terazniejszego zgromadzenia narodowego zaczynała się wkradać tajemna niezgoda między obiema najwyższymi władzami państwa, która szerząc się najprzód zwolna i nieznacznie doszła nareszcie do tego stopnia, że przychodzi już wątpić o możliwości dalszego utrzymania wewnętrznego spokoju i porządku we Francyi. Prezydent przenikniony jest świadomością zupełnego posiadania władzy; masy go wywyższyły, a wszechwładcza wola narodu skoncentrowała się niejako w tem jego wywyższeniu. Nic więc dziwnego, że Ludwik Napoleon idąc za podniętą własną dumą i za wielkimi tradycjami swojej familii, począł dążyć do przedłużenia i utrwalenia tej władzy, która zdawała się być jedynym, najmocniejszym jeszcze punktem w dzikim rozpasaniu politycznych namiętności we Francyi.

Leżało to już w porządku rzeczy, że walkę przeciw stronnictwu „czerwonych“ prowadzono i stoczono stanowczo, i że w tej mierze podali sobie wzajemnie dłoni pomocną prezydent i wszystkie partye monarchyczne. Czemu więc bowiem stronom sprzymierzonym zależało na jak najszybszym osiągnięciu ich życzeń i usiłowań, tem ściślej i silniej okazywały one gorliwość swoją w obec spólnego nieprzyjaciela, który nietylko zagrażał politycznym ich ideałom, lecz nadto usiłował obalić cały socyalny porządek, niosąc mu zgubę i zniszczenie.

Lecz od chwili, kiedy walka przeciw czerwonej chorągwi zdawała się być ukończona zwycięzko-przynajmniej do jakiegoś czasu, rozpadła się koalicya, która jeszcze zeszłego maja trzymała się zgodnie i silnie. Nastąpiło nagłe rozprężenie żywiołów sprzymierzonych, a tegoroczny maj zdaje się być przeznaczony do uchylenia za-

ślony i okazania zupełnie zmienionego stanowiska stronnictw. — Co dalej jeszcze nastąpi aż do konstytucyjnego przesilenia roku 1852, o tem zdania są podzielone. Demokraci spekulacyjni, przemądre doktrynery „à la Girardin” — tasza sobie, że prezydent zamianuje ministeryum według ich myśli, znieśie rewidowane prawo wyborowe, zaprowadzi napowrót ultra-demokratyczne prawo wyborowe, i utrzyma „bon gré mal gré” demokratyczną republikę przeciw Orleanistom i legitymistom pod swoją chorągwią. Ściśli lecz fanatyczniejszego stronnicy są tego mniemania, że prezydent użyje swego wpływu w wojsku i administracji do ugruntowania i utrwalenia na zawsze swojej władzy. Wielu zaś sądzi przeciwnie, że nie stonowczego nienastąpi i nastąpić nie może, i że tylko większość dawniejsza parta koniecznością zbierze się napowrót i z nim się połączy.

Słowem, każda partya spodziewa się i oczekuje stósownie do swych życzeń czego innego; wszakże prawie żadna z nich niewyłącza prezydenta ze swojej rachuby.

Najpowszechniej jednak sądzą, że szef republiki francuskiej, który złożył już liczne dowody mocy swego charakteru, krwi zimnej i determinacji, użyje na wszelki wypadek stanowiska swego do utrzymania się przy władzy. Jak tego dokona i jakimi środkami, zależy to będzie od jego własnego postępowania i od przypadku, który nie da się przewidzieć i naprzód obliczyć. Jeżeli tylko wszelkie nieomyła pozory, tedy zdaje się, że prezydent powziął nanowo zamiar, nadaniem zwawszego obrotu polityce zewnętrznej polectać i zaprzętać płomienny umysł Francyi. Dają się już postrzegać ślady szczególnego pojmovania włoskich, niemieckich i szwajcarskich stósunków. Potąd wprawdzie nie można jeszcze wydać o nich stałego sądu, zwłaszcza że się wypadki dopiero przygotowują. Lecz jakkolwiek-bądź może wypaść, niewypada bynajmniej o tem wątpić, że sukcesor imienia świetnego, którego pierwszy dzierzyciel zgniótł hydry pierwszjej rewolucyi z tak niezwykłym skutkiem, nie odstąpi od swych potąd zachowywanych zasad, a nieprzyjaciółom towarzyskiego porządku nie dozwoli żadnych koncesyi, któreby najsamprzód jemu samemu mogły przynieść niebezpieczeństwo i zgubę.

Dla należytego pojęcia obecnego stanu rzeczy we Francyi, potrzeba przedewszystkiem obrać sobie stanowisko wolne od wpływu ściągających się zdań politycznych i najsprzeczniejszych z sobą namiętności.

W całej Europie poczyną ustalać się to przekonanie, że nie same już formy, nie same systemy przemądralych doktrynerów, lecz właściwe rzeczy realne jako to: oświata, obyczajność, byt dobry i porządna administracja stanowią prawdziwe szczęście narodów. Ten nieodparty prąd czasu nieuszedł jak się zdaje, baczności prezydenta. Za jego idąc powodem może bez gwałtownych zaburzeń i bez hałasu wielkich katastrof politycznych lepiej wyjść na tem, niż jego przeciwnicy, którzy oddychają tylko przypomnieniami, i bawią się wybladłemi i dawno już przygłuszonemi ideami.

Tę drogą dojdzie on zaiste prędzej do celu, niżeli schlebianiem i łechcaniem jakiegobądź namiętności ludu, czyby to były ideje rewolucyi lub imperyalistycznej chuci zaboreczej, albo też pragnienie sławy wojennej i rozszerzenie potęgi narodu. Stronnictwa zanadto wiele zadały ciosów francuskiej społeczności, izby mogła się stać narodową jakakolwiek-bądź w latach zeszłych ulubiona i ponętna idea — i wskutek tego przysięść do jedno-zgodnego powstania lub ruchu. Każdy krok stanowczy na zewnątrz lub wewnątrz odskoniłby tylko głęboką przepaść i rozprzeżenie stósunków społecznych, i stałby się hasłem do wzajemnego uderzenia na siebie stronnictw. Ze wszystkich używanych lub nadużytych sposobów przedsiębranych do kierowania lub wyzyskiwania uczucia narodowego we Francyi nie więcej niepożądano, jak tylko wspólne życzenie utrzymania stałego i silnego rządu. Tym życzeniom zadość uczynić jest zadaniem władzców; jeżeli tego dokaza, natenczas zapewnią sobie panowanie nad Francją.

(Lit. k. a.)

(Kwestya rewizyi konstytucyi.)

Paryż, 21. lutego. Teraz zaczynają się partye na prawdę zajmować kwestją o rewizyi konstytucyi. Przedewszystkiem idzie o to, czy należy zupełną, czyli też tylko częściową rewizję przynieść do skutku. Rewizję częściową wspiera mianowicie partya bonapartystowska, która wszelkimi sposobami chciałaby z konstytucyi wyrugować ten artykuł, co zakazuje powtórne obranie prezydenta. Lecz właśnie dla tego partya parlamentowa, która jest przeciwna przedłużeniu władzy prezydalnej, nie chce ani słyszeć o rewizyi częściowej. Żąda owszem zupełnej rewizyi, która w końcu może do przywrócenia monarchyi doprowadzić. — Cała partya republikańska, zaczawszy od góry aż do frakcyi Cavaignaca, a nawet aż do *tiers-parti*, robi teraz opozycję przeciw wszelkiej rewizyi; jednak zdaje się, że niejaka część tej partyi zgodziłaby się na transakcję, gdyby wyborową ustawę z 31. maja zniesiono i powszechne prawo głosowania przywrócono. — A przeto kwestya o rewizyi dzieli się obecnie na następujące sekcje: Zupełna rewizya — częściowa rewizya — żadna rewizya; czyli mówiąc inaczej: Narodowe zgromadzenie dzieli się w tej kwestyi na trzy frakcje. Jednak wielkie jest podobieństwo, że ta sytuacja jeszcze znacznie się zmodyfikuje do miesiąca maja, w którym kwestya ta nareszcie do rozstrzygnięcia przysię musi.

Kwestya o amnestyi ustąpiła na teraz zupełnie. Wniesiona przez lewą stronę propozycja będzie zapewne odrzuconą; gdyż jeszcze nie istnieje intencja, jaką prezydentowi w tej mierze podsuwają.

— 24. lut. Petycję decembrzystów, którą żądano przedłużenia prezydentury i dotacyi, i miano przedłożyć 22. b. m., skonfiskowano; Carlier chce uniknąć wszelkiej odpowiedzialności za demonstrację. W namienionym dniu pozostał L. Napoleon w pałacu Elysée, przy którym strażę podwojono. Dnia 24go było w Notre-Dame nabożeństwo żałobne; partya lewej strony wyprawiła bankiet. — *Journal des Debats* dowiedział się, że Austria zamyśla względem własności utworów literackich i wynalazków przemysłowych, zawrzeć oparty na wzajemności traktat, i wyraża nadzieję, że francuski rząd do takich zamiarów najchętniej się przychyli, a nawet, jeżeliby rząd austriacki odwrócił od tego swą uwagę, zrobi sam inicjatywę do zawarcia namienionego traktatu.

Odroczenie propozycji Cretona jest zdecydowane. Manifest hrabi Chambord, w którym wyrażono zasady konstytucyjne i życzenie zlania się w jedno, nie zrobił wielkiej sensacji w Paryżu. *Journal des Debats* utrzymuje, że kwestya o komunalnej i departamentowej administracji przy teraźniejszym rozdrożeniu umysłów, nie może być pomyślnie rozwiązana i radzi, aby ją na lepszy czas odłożono.

Włochy.

(Wiadomości potoczne z Rzymu.)

Rzym, 17. lutego. Wczoraj odbyło się konsystoryum w interesie ogólnych spraw kościoła katolickiego. Przy tej sposobności rozdano 19 biskupstw, a pomiędzy temi także arcybiskupstwo salcburskie. Trzy ze wspomnianych biskupstw znajdują się w państwie kościelnym. — Wdowa po znanym dep. Sterbini została niedawno wydalona z państwa papieżkiego, lecz zastąpiwszy się wątłym zdrowiem swoim otrzymała pozwolenie zabawić w Rzymie o miesiąc dłużej. Ponieważ zaś termin ten wkrótce już upłynie, więc podała prośbę do rządu, aby jej wolno było wyjechać do Pofu lub innego miejsca w prowincjach nadmorskich. — Jak donosi korespondent wychodzącego w Genuy dziennika *Corriere mercantile* miał oświadczyć margrabi Scarani, prezydent komisji municypalnej w Bononii, że nie uznaje kompetencji tajnego trybunału cenzury pod względem usuwania urzędników gminnych.

(Lit. k. a.)

Niemce.

(Sprostowanie.)

Frankfurt. W wielu gazetach niemieckich jest mowa o domniemanych protestacjach Anglii i Francyi przeciw wstąpieniu całej Austrii do niemieckiego związku. My możemy ztąd zapewnić, że wyraźne protestacje tego rodzaju nienadeszły, lecz tylko przedstawienia przeciw wykonaniu podobnego kroku; Rosya zaś nie miałyby nic przeciw temu do zarzucenia.

(O niemieckiej marynarce wojennej.)

Drezdno, 23. lutego. Na jednym z ostatnich posiedzeń oświadczył się saski minister Beust o utworzeniu *niemieckiej marynarki wojennej*, to jest: że państwu północnym chodzi o flotę wojenną, przeznaczoną jedynie do obrony swych własnych portów, i na tem będzie musiał poprzestać praktyczny rezultat; bo nie można zapoznać, że to właściwie istotną jest potrzebą; jakoż życzyć należy, jeżeliby znouu taki nastąpił przypadek, jak w latach 1848 i 1849, w których Niemce z pomniejszszym mocarstwem nadmorskiem były zawiłane w wojnę, aby przynajmniej ich porty handlowe mogły być od tego zabezpieczone, gdyż kilka okrętów wojennych może cały ich handel zatamować. Inną rzeczą jest utworzenie niemieckiej floty wojennej, któraby niemieckie okręta wojenne po-za morze konwojowała; na to potrzebaby długoletnich usiłowań na innej drodze, to jest wydoskonalenia marynarki handlowej, a nie zakupienia niejakić liczby okrętów. Ale na wszelki sposób będzie saski rząd, jakem już nadmieniał, na to zwracać uwagę, aby według słuszności nastąpiła repartycja składek, a mianowicie, jeżeli będzie chodzić o obronę wybrzeży i portów, aby bezpośrednio w tém interesowaniu większemi się przyczynili składkami, niż państwa, które są więcej odległe.

(Leips. Ztg.)

(Sprostowanie.)

Drezdno. *Dresdener Journal* oświadcza, że naprzeciw ro zgłoszonym w pismach publicznych fałszom, upoważniony jest oświadczyć, że jak wiadomo, ze strony rządów Austrii i Prus przedłożono wspólnie konferencyi propozycję do utworzenia wykonawczej związkowej władzy z 9 członków i z 11 głosami, i że na tym spólnym projekcie uzasadniono sprawozdanie komisji. Co się tyczy państw środkowych, tedy pewna jest, że królestwa tylko się przyłączyły do namienionego projektu, i że z ich strony w ogóle niewniesiono na konferencyę żadnej propozycji względem utworzenia władzy związkowej.

(Reskrypt ministeryum spraw wewnętrznych do wszystkich urzędów obwodowych.)

Karlsruhe, 19. lutego. (D. P. Ztg.) Do Rastatt przybędzie na przyszły tydzień artylerya austriacka.

Do wszystkich naczelnich urzędów obwodowych wydało ministeryum spraw wewnętrznych następujący reskrypt: „Według doniesienia z niezawodnego źródła, odejdzie zapewne w skutek mającej nastąpić redukcji armii holsztyńskiej, mnóstwo rozpuszczonych żołnierzy do Niemiec południowych. Otrzymane wiadomości donoszą, że propaganda rewolucyjna stara się użyć tych ludzi za narzędzie

do rozszerzania swoich planów i zasad. Dla zapobieżenia wciśnięciu się tych ludzi do Wielkiego księstwa rozporządza się w porozumieniu z ministerstwem wojny: 1) Przybywających z Holsztynu podróżnych, którzy się należytemi paszportami lub wędrownymi książkami nie mogą wywieść, że są rodem z Wielkiego księstwa, albo że mają niepodjętany zamiar podróży, należy na granicy odprawić. 2) Krajowców tutejszych i cudzoziemców zaopatrzonych paszportami które nie są podejrzan, należy równie jak podróżne ich efekta, poddać przy wnijsciu do kraju pod ścisłą wizytację, a według okoliczności, należy w porozumieniu z dystryktowym komendantem policyi wojskowej, przeciw nim postąpić. Podczas ich pobytu w kraju należy na nich stosowną dawać baczość. 3) W przypadku jeżeliby się wielki nacisk takich podróżnych okazał na granicy, należy natychmiast o tem donieść.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 22. lutego.)

Metal. austr. 5% — 74½; 4½% —. Akcy bank. 1161. Sard. 34½. Hyspańskie 3% — 33½. Polskie 300 L. —. 500 L. 82½.

(Kurs giełdy berlińskiej z 24. lutego.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 106½. Oblig. długu państwa 84½. Akcy bank. 95½ L. Polskie listy zastawne 94½ L. Polskie 500 L. — 81½; 300. L. 144 L. Frydrychsory 13½. Inne złoto za 5 tal. 7½. Austr. banknoty —.

Tureya.

(Wiadomości z Konstantynopola.)

Z Konstantynopola piszą pod dniem 3. lutego do *Gonca polskiego*: W ciągu tego tygodnia naradzali się dwa razy wielki Wezyr i Sesaskier z Sułtanem nad spiesznem wykonaniem powszechnego systemu reformy. Bułgarowie zakładają w Konstantynopolu kościół, szkołę i szpital. Dozór nad zakładami temi poruczono dwóm kandydatom: panu Stoilowicz, rosyjaninowi i panu Aristarki, bratu Logotety, znanemu przeciwnikowi obcych wpływów w Oryencie. Zarząd kościoła poruczony będzie pewnie panu Hilaremu Stojanowiczowi. — Codziennie obiegają tu nowe pogłoski o wykryciu uczestnictwa Abbas-Baszy w powstaniu w Aleppo; niektórzy upatrują w wypadkach tych istotny związek z rewolucją bośniąską i utrzymują, że ministerium porty wykryło już cały poprzednio ukartowany plan powstania. (Lit. kor. austr.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe Lwowskie z 28. lutego.)

Lwów. Dziś płacono na naszym targu w przecięciu za korzec pszenicy 19r.37k.; żyta 15r.17k.; jęczmienia 10r.22k.; owsa 5r.56k.; hreczki 11r.45k.; kartofli 6r.30k.; cetnar siana kosztował 3r.27k.; okłotów 2r.37k.; — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 28r. 7½k., dębowego po 25r., serowego 23r. 45k. w. w. Cena drobiazgowej sprzedaży bez odmiany.

(Ceny targowy w obwodzie Rzeszowskim.)

Rzeszów, 20. lutego. Według doniesień handlowych z Rzeszowa, Przeworska, Leżajska i Sędziszowa podajemy następujące ceny cerealiów i innych artykułów, jakie istniały tamże na targach w pierwszych dwóch tygodniach lutego: korzec pszenicy 19r.30k.—16r.45k.—18r.—17r.30k.; żyta 5r.—13r.42k.—14r.—14r.10k.; jęczmienia 12r.30k.—11r.22k.—11r.—11r.40k.; owsa 8r.17k.—7r.32k.

—8r.—8r.; hreczki 0—11r.—11r.—0; ziemniaków 5r.37k.—6r.—4r.—4r.; — cetnar siana 3r.42k.—3r.45k.—3r.20k.—4r.; sąg drzewa twardego 15r.30k.—21r.15k.—16k.30k.—0, miękkiego 13r.—17r.30k.—11r.15k.—10r.30k.; — funt mięsa wołowego 13¾k.—10k.—9k.—9½k. i garniec okowity 4r.35k.—4r.47k.—4r.7k.—4r.15k. w. w. — Kukurudzy, nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

Kurs lwowski.

Dnia 1. merca.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	48	5	53
Dukat cesarski	5	52	5	57
Półimperyał zł. rosyjski	10	13	10	17
Rubel śr. rosyjski	1	59	2	—
Talar pruski	1	51	1	53
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	29	1	30
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	89	—	89	25

(Kurs wekslowy wiedeński z 26. lutego.)

Amsterdam 179½ p. 2. m. Augsburg 129½ l. uso. Frankfurt 129 l. 3. m. Genua 150½ l. 2. m. Hamburg 190½ l. 2. m. Liworno 125 p. 2. m. Londyn 12.41. l. 2. m. Marsylia 151¾ l. 2. m. Paryż 152 l. 2. m. Bukareszt 33¾. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. lutego.

PP. Kielanowski Tytus, z Żelechowa. — Małachowski Feliks, z Porub. — Niesiołowski Anzelm, ze Skolego. — Chwalibóg Jan, z Lipowca. — Bogdanowicz Maksymilian, z Przemyślowek. — Dybowski Zygmunt, z Remenowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. lutego.

Hr. Mięczyński Maciej, do Pieniak. — Hr. Ożarowski Konstanty, do Olśzanicy. — PP. Abancourt Ksawer, do Łowczego. — Jędrzejowicz Edward, do Stanisławowa. — Zawadzki Józef, do Strzyna.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 28. lutego.

Pora	Barometr wmiarzewied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 0 0	— 5°	— 1°	zachodni	pochm. ☉
2 god.pp.	27 11 10	— 1°	— 8,5°	—	—
10 g. w.	27 11 5	— 8,5°	—	półn.-zachodni	pogoda "

Dnia 1. marca, 6 godz. rano. — 8°.

TEATR.

Dziś: na dochód JP. Klein: historyczno-romantyczny dramat niemiecki: „Austria,” oder: „Oesterreichs vereinte Provinzen.“

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 28go lutego 1851.

Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. stycznia 1851 — — — — — złr. 1.854.262 kr. — den. 3
Od 1. do 28. lutego 1851 włożyło 471 stron — — — — — złr. 58.957 kr. 5 den. —
" " " wypłacono 481 stronom — — — — — — 65.074 — 40 — 1

a zatem ubyło — — — — — 6.117 — 35 — 1

Stan wkładek pieniężnych z dniem 28. lutego 1851 — — — — — 1.848.144 — 25 — 2
Kapitał galicyjskiego instytutu ciemnych (w osobnym rachunku) — — — — — 4.101 — 25 — —

Ogół — 1.852.245 — 50 — 2

Na to ma Zakład na dniu 28go lutego 1851:

a) na hypotekach	—	—	—	—	—	złr. 1.564.155 kr. 15 den. —
b) w zastawach na srebra i t. d.	—	—	—	—	—	— 25.803 — 51 — —
c) w wekslach eskontowanych	—	—	—	—	—	— 17.600 — — — —
d) w galicyjskich listach zastawnych	—	—	—	—	—	— 157.200 — — — —
e) w gotowiźnie	—	—	—	—	—	— 187.571 — 21 — 2

razem — 1.952.330 — 27 — 2

Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę — — — — — 1.852.245 — 50 — 2

Okazuje się przewidyka w sumie — — — — — 100.084 — 37 — —

W którąto sumę wchodzi prowizya od 1. stycznia 1851 stronom się należąca, tudzież prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobrana, fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 28. lutego 1851.

Od Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimierz Krasicki, naddyrektor.
S. Krawczykiewicz, dyrektor.

Do dzisiejszej Gazety dołączony jest Dodatek Tygodniowy Nr. 9.